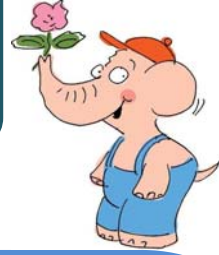

פרשת ויקהל

כישרונות

בפרשת ויקהל, בתוך תיאור בניית המשכן והכלים, מסופר על מי שהיו אחראים על העבודה – בצלאל בן אורי ואהליאב בן אחיסמך, ומתוארים הכישורים שה' חנן את השניים.

כישרון הוא יכולת טבעית (רוחנית או גופנית) לעשות דבר או ללמוד דבר בצורה טובה ויעילה. לא פעם מעניק הכישרון לאדם עליונות על אחרים. כישרונות יכולים להיות בתחומים שונים ומגוונים: ספורט, מוזיקה, ריקוד, משחק, שחמט, זיכרון, אמנות ועוד. לעתים יש לאדם הזדמנות לנצל את כישרונו להנאת האחרים, למשל רקדן, מוזיקאי או ספורטאי. יש כישרונות התורמים לחברה באופן עקיף יותר: למשל כישורים חברתיים מצוינים, כישורי גישור טבעיים וכדומה.

הכישרון מייחד את האדם מהאחרים ולעתים גורם לו לקבל "תפקיד" מסוים בחברה. בכיתה למשל, "האמן של הכיתה" ה"ספורטאי של הכיתה" וכדומה. ואולם כדאי להיזהר מהגדרת תפקידים מעין אלו, משתי סיבות: (א) אם ילד אחד הוא "האמן של הכיתה", ילד אחר שגם לו כישרון בתחום זה עלול להימנע מלעסוק בתחום כיוון שילד אחר כבר שולט בו; (ב) הילד המוכשר עצמו עלול להרגיש לחוץ ומחויב ללא צורך – "אם אני הגאון של הכיתה, אני חייב להצטיין תמיד". הרגשה כזאת עלולה למנוע ממנו לקבל על עצמו אתגרים כמו נושא מסובך יותר לעבודה וכדומה.

חשוב לעודד ילדים מוכשרים לבטא את כישרונותיהם, אך חשוב לעודד אותם גם להתנסות בתחומים אחרים, תחומים שהם אינם מצטיינים בהם בדרך כלל (גם אם יש אחרים המצטיינים בהם).

במדור עברית שפה יפה

השבוע עוסק המדור במושג "כפתור ופרח". מושג שמקורו בתיאור מבנה המנורה, אך כיום הוא משמש ביטוי להתפעלות ממראה דבר נאה. מעניין לגלות שמשמעותו "החדשה" של הביטוי, גם היא עתיקה למדי; המדרש בבראשית רבא מספר על רבי טרפון, שכאשר היו אומרים לפניו דבר נאה שמצא חן בעיניו – היה מביע את שביעות רצונו בביטוי "כפתור ופרח!" מקובל להניח שרבי טרפון חי בסוף המאה הראשונה ובתחילת המאה השנייה לסה"נ!

על המדרש

רבן יוחנן בן זכאי היה מראשוני המנהיגים שקמו לעם ישראל לאחר חורבן בית המקדש השני. ריב"ז הבטיח את המשך לימוד התורה בכך שהעביר את המרכז מירושלים ליבנה. במשנה שלפנינו ריב"ז מתאר את מאפייניהם הבולטים של חמשת תלמידיו הקרובים. מעניין מאוד לראות שתפיסתו את התלמידים דומה מאד לתורת האינטליגנציות המרובות: אין הוא שם דגש על דרך לימוד אחת, אלא מבהיר שלכל אחד מהם תכונה חיובית אחרת העוזרת לו להתקדם בלימודו ובהנהגותיו: לרבי אליעזר בן הורקנוס עומד זכרונו המופלא; לזכות רבי יהושע בן חנניה עומדים דברי התורה ששמע מגיל צעיר; רבי יוסי הכהן הוא בעל עמדה מוסרית גבוהה, רבי שמעון בן נתנאל – עמדה דתית מיוחדת ורבי אלעזר בן ערך הוא מה שמכונה בפינו "גאון".

שאלה לדיון:

האם גם לכם יש תכונה בסיסית המאפיינת אתכם ומשפיעה על צורת הלימוד שלכם או על חייכם החברתיים? מהי התכונה או הכישרון הבולט שלכם? כיצד אתם משתמשים בו כדי להצליח בלימודים או בחיי החברה?

מה בפרשה

ביצוע מלאכת המשכן – בפרשה זו מתואר ביצוע ההוראות שפורטו קודם לכן באשר לבניית המשכן. בוני המשכן הם בצלאל ואהליאב "וְכֹל לְאִישׁ חָכְם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ה' חָכְמָה וְתְבוּנָה בְּהֵמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מְלָאכַת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ" (שמות, פרק ל"ו פסוק א'). בתיאור העבודה חוזרים שוב על הפרטים בשינויים קלים. שוב מתוארים המשכן והאווהל, הקרשים, הפרוכת והמסך, הארון והכפורת, השולחן המנורה, מזבח הקטורת, מזבח העולה, הכיור וכנו וחצר המשכן.

מצוות השבת